

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ КОСТОЛАЦ
СЛУЖБА ЗА БУЏЕТ И ФИНАНСИЈЕ
Број:04-401-360/23
Датум: 21.07.2023. године
К о с т о л а ц

У П У Т С Т В О
ЗА ПРИПРЕМУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ КОСТОЛАЦ ЗА 2024.ГОДИНУ
И ПРОЈЕКЦИЈА ЗА 2025. И 2026.ГОДИНУ

Костолац, 21.07.2023.године

На основу члана 31.став (1) тачка 2) подтачка (1), члана 36. став (3) и члана 40. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-исправка, 108/13 и 142/14, 68/15-др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21, 118/21 – др.закон и 138/22), Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину Министарства финансија Републике Србије број: 000173365-2023-10520-003-008-427-000/2023 од 04. јула 2023. године и Упутства за припрему Одлуке о буџету Града Пожаревца за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину број 03-40-1507/2023 од 07.07.2023.године, Служба за буџет и финансије у Управи Градске општине Костолац доноси

УПУТСТВО ЗА ПРИПРЕМУ ОДЛУКЕ О БУЏЕТУ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ КОСТОЛАЦ ЗА 2024. И ПРОЈЕКЦИЈА ЗА 2025. И 2026. ГОДИНУ

I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Овим се Упутством, у складу са Законом о буџетском систему и Упутством за припрему одлуке о буџету локалне власти за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину Министарства финансија Републике Србије, буџетским корисницима Градске општине Костолац дају основне смернице, оквири и рокови за припрему буџета Градске општине Костолац за 2024. и пројекција за 2025. и 2026. годину.

Полазећи од одредаба Закона о буџетском систему, којима је дефинисано да би Одлука о буџету јединице локалне самоуправе требало да буде креирана уз поштовање све четири класификације које сачињавају стандардни класификациони оквир за буџетски систем, према изворима финансирања, посебно указујемо на неопходност поштовања одредаба члана 2. тач.7) и 8) Закона о буџетском систему којима су дефинисани директни и индиректни корисници буџетских средстава.

Оснивање корисника буџетских средстава мора да има утемељење у закону или другом пропису, у супротном сматраће се да није доследно спроведена одредбачлана 2. тач 7) и 8) Закона о буџетском систему, којима је дефинисан појам директних и индиректних корисника буџетских средстава.

У контексту исказивања установа као индиректних корисника буџетских средстава у одлуци о буџету, не могу се спајати установе које обављају различите делатности имајући у виду да су делатности које обављају ове установе уређене различитим прописима, као и да се коефицијенти и други елементи за обрачун и исплату плата запослених у установама утврђују у зависности од врсте делатности установе.

Такође, у складу са чланом 2. тачка 31) Закона о буџетском систему апропријације за индиректне кориснике буџетских средстава исказују се збирно по врстама индиректних корисника и наменама у оквиру раздела директног корисника који је, у буџетском смислу, одговоран за те индиректне кориснике буџетских средстава.

Законом о буџетском систему је прописано да одредбе закона којима се уређује коришћење и расподела сопствених прихода које остваре установе основане од стране локалне власти над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања, престају да важе кад се за то створе технички услови.

С обзиром на то да је законодавац оставио могућност да установе до даљњег могу да користе сопствене приходе у складу са законом, надлежни орган би требало да преиспита основаност и оправданост постојања рачуна сопствених прихода индиректних корисника буџетских средства (установе културе, спорта и сл.) у случају када коришћење и расподела тих прихода није уређена посебним законима. Уколико буџетски корисник, у складу са посебним законима, остварује сопствене приходе надлежни орган локалне власти дужан је да води рачуна да тај корисник извршава расходе и издатке првенствено из тог и других извора, па тек онда из извора 01 – Општи приходи и примања буџета (члан 52. Закона о буџетском систему).

У вези увођења принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес неопходно је да надлежни орган локалне власти на годишњем нивоу донесе план поступног увођења родно одговорног буџетирања, којим ће одредити једног или више корисника буџетских средстава један или више програма одређеног буџетског корисника за који/које ће се дефинисати (на нивоу програма и/или програмске активности) најмање једно родно одговоран циљ и одговарајући показатељи /индикатори који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца.

Израда грађанског буџета, као инструмента за повећање транспарентног исказивања на који начин и у које сврхе се користе јавна средства, представља својеврстан водич за грађане којим би требало да се приближе надлежности и начин финансирања послова који се обављају у Граду. У циљу информисања и појашњења грађанима о начину трошења и за које сврхе се троше буџетска средства, потребно је да локална власт на једноставан и разумљив начин прикаже свој буџет грађанима са информацијама о буџетским приходима и примањима, расходима и издацима, изворима финансирања, буџетским корисницима и сл. и објави га на својој интернет страници.

Имајући у виду обавезу корисника буџета да на основу праћења спровођења програма, у складу са Упутством за праћење и извештавање о учинку програма, израђују годишњи извештај о учинку програма (за последњу завршену фискалну годину), односно извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће фискалне године (полугодишњи извештај) и достављају надлежном органу у роковима предвиђеним буџетским календаром неопходно је, да би се адекватно мерио учинак потрошње и добијале информације које се користе за унапређење ефикасности и ефикасности јавне потрошње, да се приликом дефинисања показатеља тежи ка томе да они задовоље критеријум СМАРТ. Буџетски корисници дужни су да на својим интернет страницама објављују годишње финансијске извештаје и годишњи извештај о учинку програма, у складу са општим правилима о транспарентности.

У складу са чланом 28. Закона о буџетском систему образложење одлуке о буџету садржи, између осталог, програмске информације које чине описи програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава, циљеве који се желе постићи у средњорочном периоду, као и показатеље учинака за праћење постизања наведених циљева.

Законом о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 103/15) измењена је дефиниција наменских прихода, тако да су према усвојеном решењу наменски јавни приходи и примања дефинисани као јавни приходи, односно примања чије је коришћење и намена утврђена уговором о донацији, кредиту, односно зајму, као и средства самодоприноса чија се намена утврђује одлуком јединице локалне самоуправе.

У поступку припреме и доношења буџета, требало би планирати расходе за реализацију мера и активности утврђених посебним законима, у оквиру одређених програма, програмских активности, односно пројеката, с тим што се исти могу

извршавати само до висине апропријације утврђене одлуком о буџету, без обзира на то да ли су ови приходи остварени у већем или мањем обиму од планираног.

Уколико се у току године остваре наведени приходи у обиму већем од планираног актом у буџету, **исти се могу користити и за извршавање других врста расхода**, с обзиром на то да представљају опште приходе буџета којима се финансира јавна потрошња и који немају претходно утврђену намену. Такође, планирање висине расхода за намене предвиђене посебним прописима (чије одредбе нису стављене ван снаге) у поступку припреме и доношења буџета за наредну годину није условљено висином остварења тих прихода у текућој години.

У складу са чланом 27а Закона о буџетском систему извршни орган локалне власти је одговоран за спровођење фискалне политике и управљање јавном имовином, приходима и примањима и расходима и издацима. Законом су уређена правила и начин на који ће се спроводити ова одговорност, односно утврђени су општи принципи, процедуре и правила одговорног фискалног управљања којих би требало да се придржавају органи локалне власти (члан 27б Закона). С обзиром на то да су, у циљу што ефикаснијег спровођења фискалне политике, Законом утврђена и фискална правила за локалну власт, односно Законом је утврђено ограничење у погледу висине стварања фискалног дефицита (члан 27ж Закона), фискални дефицит локалне власти може настати само као резултат јавних инвестиција и не може бити већи од 10% њених прихода у тој години. Поред наведеног, чланом 27ж Закона је прописано да наведени законски лимит може бити прекорачен само уколико јединица локалне самоуправе добије претходно одобрење Министарства финансија.

Захтев за добијање одобрења за прекорачење фискалног дефицита од 10% планираних текућих прихода се подноси Министарству најкасније до 1. септембра текуће године, за наредну буџетску годину, а изузетно захтев за прекорачење може се поднети након 1. септембра текуће године, а најкасније до 31. јануара наредне године, уколико је прекорачење фискалног дефицита резултат примљених трансферних средстава од другог нивоа власти након истека рок из члана 27 ж става 5. Закона.

Програмска структура буџета

Унапређење буџетског процеса кроз примену програмског буџетирања представља део реформе управљања јавним финансијама којим се ставља нагласак на утврђивање приоритета и оптимизацију потрошње у циљу подстицања привредног раста и ефикасног пружања квалитетних услуга јавне управе.

Упутство за израду програмског буџета, као и Анекс 5 којим је дефинисана униформна програмска структура буџета ЈЛС за израду одлуке о буџету ЈЛС за 2024. годину и документ који садржи циљеве програма и програмских активности и листу униформних индикатора могу се наћи на сајту Министарства финансија (www.mfin.gov.rs) и на званичној интернет страници Градске општине Костолац: www.kostolac.rs, у одељку буџет, 2024. година.

Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа

Информациони систем за праћење, контролу и извештавање о извршењу буџета јединица локалних самоуправа који функционише у оквиру Управе за трезор, пружа увид у Одлуке о буџету јединица локалних самоуправа, увид о расположивим средствима по утврђеним апропријацијама као и контролу извршења до износа расположивих апропријација. Праћење, контрола и извештавање врши се по свим елементима буџетске класификације у складу са чланом 29. Закона о буџетском систему.

Евидентирањем расхода и издатака на основу података из платног промета Управе за трезор обезбеђује се дневно праћење усклађености коришћења средстава у односу на усвојене Одлуке о буџету, не ремети се надлежност локалних власти у извршавању својих буџета и онемогућава се реализација плаћања која нису у складу са расположивим износима на апропријацијама.

Функционалности система омогућавају извршавање следећих активности:

- Регистрацију корисника и администрацију корисничких налога;
- Учитавање шифарника буџетских класификација и шифарника платног промета;
- Учитавање приходних и расходних апропријација утврђених Одлуком о буџету, Изменама и допунама Одлуке о буџету јединице локалне самоуправе, као и актом о привременом финансирању;
- Учитавање промена над апропријацијама током буџетске године;
- Аутоматско преузимање података о прослеђеним и реализованим платним налозима из платног промета Управе за трезор;
- Контролу и одбијање платних налога који би довели до нарушавања расположивих износа на утврђеним апропријацијама;
- Преглед и срачунвање непрепознатих уплата и исплата у систему;
- Преглед података о блокираним корисницима јединица локалних самоуправа по основу принудне наплате;
- Извештавање.

Јединице локалне самоуправе учитавањем структурираних фајлова достављају податке о утврђеним апропријацијама, променама апропријација у току буџетске године, повраћајима и прекњижавању погрешно евидентираних расхода и издатака, односно прихода и примања.

Извршавање платних трансакција врши се у складу прописаном структуром позива на број задужења Правилника о изменама и допунама Правилника о начину и поступку обављања платног промета у оквиру консолидованог рачуна трезора („Сл. Гласник РС“, број: 91/2021). Шифарник мапирања шифре програмске класификације за аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе је саставни део Правилника.

У складу са чланом 4. став 4. Закона о буџетском систему („Сл. Гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010..... 118/2021, 118/21 – др.закон и 138/22), приликом припреме и извршења буџета мора се поштовати принцип тачности, тј. да приходи и расходи у буџету морају бити приказани у буџету у потпуности и што тачније како не би долазило до одступања између буџета као плана прихода и примања, односно расхода и издатака с једне стране и његове реализације са друге стране.

Чланом 6. став 2. Закона о буџетском систему прописана је одговорност скупштине локалне власти за доношење буџета, док је чланом 7. став 2. истог закона прописана одговорност надлежног извршног органа локалне власти за извршење буџета локалне власти.

Јединице локалне самоуправе имају одговорност у погледу тачности података које уносе у ИСИБ АП ЈЛС, тј. исти морају у свему одговарати усвојеној Одлуци о буџету, изменама и допунама Одлуке о буџету (ребалансу) и акту о привременом финансирању, као и обавезу да приликом извршења буџета у свему поступају у складу са важећим законским прописима.

Према томе, потребно је након читавања података у систему, обавезно извршити проверу исправности истих и да се не врше плаћања са буџетских линија код којих постоји неслагање са усвојеном Одлуком о буџету.

Исправке погрешно унетих података могу се извршити само кроз усвајање измена и допуна Одлука о буџету и читавањем утврђених апропријација са шифром разлога 02 у систему.

Поступак припреме и доношења буџета локалне власти уређен је Законом о буџетском систему.

Рокови за доношење Фискалне стратегије и достављање Упутства за припрему одлуке о буџету локалне власти, уређени су чланом 31. Закона о буџетском систему, односно буџетским календаром.

На основу члана 36. став 3. локални орган управе надлежан за финансије обавештава директне кориснике буџетских средстава о основним економским претпоставкама и смерницама за припрему буџета, а директни корисник средстава локалне власти обавештава индиректне кориснике средстава буџета локалне власти.

На основу члана 40. став 1. Закона о буџетском систему, локални орган управе надлежан за финансије доставља директним корисницима средстава буџета локалне власти упутство за припрему буџета локалне власти.

Чланом 41. дефинисана је припрема и достављање предлога финансијских планова корисника средстава буџета локалне власти.

Чланом 41. став 1. Закона о буџетском систему прописано је да на основу упутства за припрему нацрта буџета локалне власти, директни корисници средстава буџета локалне власти израђују предлог финансијског плана и достављају га локалном органу управе надлежном за финансије.

Истим чланом, у ставу 2. прописано је да се у погледу садржине и прилога предлога финансијског плана директних корисника средстава буџета, сходно примењују одредбе члана 37. истог Закона, којим је у ставу 2. дефинисано да предлог финансијског плана обухвата:

- 1) **расходе и издатке за трогодишњи период, исказане по буџетској класификацији;**
 - 2) **детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања;**
 - 3) **родну анализу расхода и издатака;**
 - 4) **програмске информације;**
 - 5) **преглед примања за трогодишњи период на основу закључених споразума о зајмовима, као и оних чије је закључивање извесно у наредној фискалној години, а који представљају директну обавезу буџета Републике Србије;**
- а у ставу (5) да као прилог предлога финансијског плана директни корисници буџетских средстава достављају извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године.

Чланом 41. Закона о буџетском систему дефинисано је да су индиректни корисници средстава буџета локалне власти обавезни да припреме предлог финансијског плана на основу смерница које се односе на буџет локалне власти.

Директни корисници обавезни су да у складу са смерницама и роковима, траже од индиректних корисника за које су одговорни, да доставе податке неопходне за израду предлога финансијског плана директног буџетског корисника.

Истим чланом је предвиђено и да локални орган управе надлежан за финансије може да тражи непосредно од индиректних буџетских корисника податке о финансирању који су неопходни за припрему предлога буџета локалне власти.

Чланом 112. Закона о буџетском систему (прелазне и завршне одредбе) уређено је да се одредбе овог Закона, у делу који се односи на **програмски део буџета, примењују у целини од доношења Закона о буџету Републике Србије и одлука локалне власти за 2015. годину**. Другим речима, припрема буџета по програмској класификацији у целини, отпочела је од припреме буџета за 2015. годину, тако да су корисници буџетских средстава у обавези да своје финансијске планове израђују у складу са програмском методологијом.

На основу члана 40. став 2. Закона о буџетском систему, Упутство за припрему буџета Градске општине Костолац за 2024. годину и пројекција за 2025. и 2026. годину садржи:

- 1) основне економске претпоставке и смернице за припрему буџета Градске општине Костолац за 2024. и наредне две године,
- 2) опис планиране политике локалне власти,
- 3) процену прихода и примања и расхода и издатака буџета Градске општине Костолац за 2024. годину и наредне две фискалне године,
- 4) обим средстава који може да садржи предлог финансијског плана директног корисника средстава буџета за 2024. годину са пројекцијама за наредне две фискалне године,
- 5) смернице за припрему средњорочних планова директних корисника средстава буџета,
- 6) поступак и динамику припреме буџета Градске општине Костолац и предлога финансијских планова директних корисника средстава буџета Градске општине Костолац,
- 7) начин на који ће се у образложењу исказати родна анализа буџета локалне власти и
- 8) начин на који ће се исказати програмске информације.

II ОСНОВНЕ ЕКОНОМСКЕ ПРЕТПОСТАВКЕ И СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ НАЦРТА БУЏЕТА ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ КОСТОЛАЦ ЗА 2024. И НАРЕДНЕ ДВЕ ФИСКАЛНЕ ГОДИНЕ

Правци фискалне политике у 2024. години

Макроекономска кретања у протеклом периоду су под снажним утицајем изласка из кризе изазване пандемијом и уласка у нову кризу услед конфликта у Украјини. Иако је у првој 8 половини 2022. године остварен солидан раст БДП од скоро 4,0% у овом периоду изостали су значајни негативни ефекти геополитичких дешавања на динамику домаће привредне активности. Међутим, у складу са очекивањима, ескалација сукоба у Украјини и заостравање међународних економских и политичких односа, праћени рекордним ценама енергената и последично смањеној глобалној трговини и спољној тражњи, почела су временом да се одражавају и на домаћу економску активност. Током трећег квартала, међугодишње посматрано, раст привреде успорио је на 1,0% да би у четвртом тромесечју економски раст износио свега 0,5%мг. Успорена динамика инвестиција и растућа инфлација, уз повећану неизвесност и смањену спољну тражњу, као и нешто слабија пољопривредна сезона, главни су

фактори који су утицали на динамику економске активности током друге половине 2022. године. Ипак, и у таквим околностима остварен је раст БДП од 2,3% у 2022. години. Знатно бољи епидемиолошки услови праћени растом економске активности допринели су повећаној стопи партиципације радне снаге и јачању тржишта рада, уз истовремено повећање реалних зарада и запослености. С друге стране, најзначајнији негативни утицај конфликта у Украјини на домаћа макроекономска кретања током претходне године огледао се у расту инфлације и повећању дефицита текућег рачуна платног биланса. Раст инфлације за који се првобитно очекивало да ће бити привременог карактера као последица постепеног ишчезавања ефеката пандемије, додатно је убрзан пре свега услед повећања глобалних цена хране и енергената, тако да је у 2022. години раст потрошачких цена у просеку износио 11,9%.

Макроекономска кретања почетком 2023. године генерално су на нивоу пројектованих. Узимајући у обзир актуелне економске трендове и изгледе за међународно окружење Министарство финансија процењује да ће раст БДП у 2023. години износити 2,5%, док ће у 2024. години убрзати на 3,5%, што је непромењено у односу на претходна очекивања. Инфлација је у марту 2023. године међугодишње посматрано достигла врхунац и износила је 16,2%, тако да се од априла нашла на опадајућој путањи уз очекивани знатнији пад у другој половини текуће године. У смеру смиривања притиска деловаће досадашње заоштравање монетарних услова, слабљење ефеката глобалних фактора који су водили расту цена енергената и хране у претходном периоду, као и успоравања увозне инфлације. Повратак инфлације у границе циља очекује се средином 2024. године.

Основне макроекономске претпоставке за 2024. годину

	2023.	2024.
<i>БДП, млрд РСД</i>	8103,5	8773,6
<i>Стопа номиналног раста БДП, %</i>	14,3	8,3
<i>Стопа реалног раста БДП, %</i>	2,5	3,5
<i>Потрошачке цене (годишњи просек), %</i>	12,5	4,9

Циљеви фискалне политике су усмерени на одржање фискалне стабилности и смањење учешћа јавног дуга у БДП. Средњорочни фискални оквир предвиђа постепено смањење дефицита опште државе на ниво од 1,5% БДП до 2026. године и пад учешћа јавног дуга испод 52% БДП. Пројекције фискалних агрегата у периоду од 2024. до 2026. године заснивају се на пројекцијама макроекономских показатеља за наведени период, планираној пореској политици која подразумева даље усаглашавање са законима и директивама ЕУ и фискалним и структурним мерама, укључујући и даљу реформу великих јавних предузећа. У 2024. години предвиђен је дефицит у износу од 2,2% БДП. Циљеви фискалне политике у наредном средњорочном периоду биће обезбеђење стабилне позиције јавних финансија и опадајућа путања јавног дуга. Смањење учешћа дуга је уско везано за снижавање дефицита као главног фактора задуживања, тако да динамика спуштања дефицита опредељује и промену кретања дуга. Опредељење је да се и поред високе неизвесности у погледу глобалних економских токова, фискална политика усмери на уравнотежење и стабилизацију јавних финансија, како би се наставио тренд смањења учешћа јавног дуга у БДП и оснажили фундаменти који подржавају привредни раст. Паралелно са тим потребно је обезбедити простор за правремену реакцију фискалне политике на економске 9 шокове. Средњорочни фискални оквир предвиђа умерено напуштање експанзивне фискалне политике која је била присутна током пандемије а с обзиром на неизвесну економску ситуацију, буџет ће свакако представљати „сигурносну мрежу” у случају ескалације неповољних

кретања. Са једне стране обезбедиће се континуитет развојних и социјалних програма, а са друге стране одрживост јавних финансија и наставак смањења нивоа јавног дуга у смислу учешћа у БДП. Расположив фискални простор у 2024. години биће опредељен за повећање пензија и плата у јавном сектору, наставак реализације приоритетних капиталних инвестиција, као и наставак пореског растеређења привреде.

Приликом планирања прихода локална власт је у обавези да исте реално планира, тј. потребно је поћи од остварења прихода за три квартала у 2023. години и њихове процене за задњи квартал те године, што представља основ за њихово увећање, при чему укупан раст прихода не сме да буде већи од номиналног раста БДП (пројектован номинални раст у 2024. години од 8,3%). Изузетно, локална власт може планирати већи обим прихода, с тим што је у том случају дужна да у образложењу одлуке о буџету наведе разлоге за такво поступање, као и да образложи параметре (кретање запослености, просечне зараде, очекиване инвестиционе активности, промене у степену наплате пореза на имовину итд.) коришћене за пројекцију таквих прихода.

НАПОМЕНА: Уколико се догоди да дође до одступања у величинама наведених параметара, пројекције макроекономских показатеља биће усаглашене у даљем поступку припреме буџета. У складу са истим, корисници буџетских средстава биће благовремено обавештени како би извршили неопходне корекције у предлозима финансијских планова за 2024. и наредне две године.

Уколико локална власт очекује приходе по основу донација, апропријације прихода и расхода (извор финансирања 05 и 06) може планирати у складу са очекиваним износом ових средстава. Апропријације прихода и примања, расхода и издатака из извора финансирања 07 - Трансфери од других нивоа власти, 08 - Добровољни трансфери од физичких и правних лица и 09 - Примања од продаје нефинансијске имовине могу се планирати у складу са реално очекиваним приливом средстава по тим основама.

Ненаменске трансфере јединице локалне самоуправе треба да планирају у истом износу који је био опредељен Законом о буџету Републике Србије за 2023. годину („Службени гласник РС”, број 138/22).

У складу са чланом 5. Закона о буџетском систему приходи и примања исказују се у укупно оствареним износима, а расходи и издаци у укупно извршеним износима. Правилником о условима и начину вођења рачуна за уплату јавних прихода и распоред средстава са тих рачуна прописани су рачуни за уплату јавних прихода, тако да сви јавни приходи и примања којима се финансирају надлежности локалне власти треба да буду уплаћени на рачуне прописане за уплату јавних прихода, чиме би се испоштовало уставно начело бруто принципа (члан 92. Устава Републике Србије), а не на подрачуне корисника буџетских средстава.

III ОПИС ПЛАНИРАНЕ ПОЛИТИКЕ ГРАДСКЕ ОПШТИНЕ КОСТОЛАЦ ЗА ПЕРИОД 2023-2025. ГОДИНЕ

У периоду од 2024. до 2026. године Градска општина Костолац ће обављати послове из надлежности Града Пожаревца у складу са Уставом Републике Србије и Законом о локалној самоуправи, као и другим законским и подзаконским актима којима се регулише ова област.

Чланом 20. Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07,83/14-др.закон, 47/18 и 111/21 – др.закон) дефинисане су надлежности локалне самоуправе, од којих су између осталог следеће:

- 1) доноси статут, буџет и завршни рачун буџета Градске општине;

2) доноси програме и спроводи пројекте развоја Градске општине и стара се о унапређењу општег оквира за привређивање у Градској општини, у складу са актима Града;

3) даје мишљење на урбанистичке планове који се доносе за њено подручје;

4) образује комуналну инспекцију, стара се о одржавању комуналног реда у Градској општини и спроводи прописе којима се уређује комунални ред, у складу са законом и актима Града;

5) стара се о одржавању пословног простора који користи;

6) стара се о развоју и унапређењу пољопривреде на свом подручју;

7) стара се о изградњи, одржавању, управљању и коришћењу сеоских, пољских и других некатегорисаних путева;

8) прати стање и предузима мере за заштиту и унапређење животне средине на свом подручју, доноси и спроводи акционе и санационе планове од значаја за заштиту животне средине на свом подручју, у складу са актима Града и стара се и обезбеђује услове за очување, коришћење и унапређење подручја са природним лековитим својствима;

9) подстиче развој културно-уметничког стваралаштва и аматеризма на свом подручју и обезбеђује услове за одржавање културних манифестација од значаја за Градску општину;

10) учествује у изградњи и одржавању спортских објеката установе чији је оснивач Градска општина, прати потребе и стара се о задовољавању потреба грађана у области спорта на подручју Градске општине, учествује у реализацији система школског спорта у Градској општини и обезбеђује услове за организовање и одржавање спортских такмичења и манифестација од значаја за Градску општину, обезбеђује услове за реализацију програма установе и омладинских организација на свом подручју;

11) спроводи стратегију и акциони план политике за младе Града и доноси акциони план за младе Градске општине, у складу са стратегијом и акционим планом Града;

12) стара се о развоју угоститељства, занатства, туризма и трговине на свом подручју;

13) спроводи мере заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта на свом подручју утврђене актима Града;

14) подстиче и помаже развој задругарства;

15) организује заштиту од елементарних и других већих непогода и заштиту од пожара и ствара услове за њихово отклањање, односно ублажавање њихових последица;

16) предлаже Граду мере за уређење и одржавање спољњег изгледа пословних и стамбених зграда и води евиденцију о начину организовања послова одржавања стамбених зграда и предлаже мере за уређење зелених површина и дечијих игралишта и објеката јавне расвете и сл.;

17) управља имовином Градске општине, користи средства у државној својини и стара се о њиховом очувању и увећању у складу са законом;

18) организује вршење послова правне заштите својих права и интереса;

19) оснива јавна предузећа и установе градске општине уз претходну сагласност Скупштине Града Пожаревца, врши надзор над њиховим радом и образује органе, организације и службе за потребе градске општине и уређује њихову организацију и рад, у складу са Статутом градске општине;

20) одлучује о образовању, подручју за које се образује и укидању месних заједница и других

облика месне самоуправе, у складу са својом одлуком о начину образовања, пословима и начину финансирања послова месне заједнице уз претходну сагласност Скупштине града Пожаревца;

21) уређује организацију и рад мировних већа;

22) обезбеђује пружање правне помоћи грађанима за остваривање њихових права;

23) помаже развој различитих облика самопомоћи и солидарности са лицима са посебним потребама, као и са лицима која су суштински у неједнаком положају са осталим грађанима и подстиче активности и пружа помоћ организацијама инвалида и другим социјално-хуманитарним организацијама на свом подручју;

24) стара се о остваривању, заштити и унапређењу људских права;

25) сарађује са хуманитарним организацијама у обављању њихове делатности;

26) стара се о јавном обавештавању о питањима од значаја за живот и рад грађана на свом подручју;

27) прописује прекршаје за повреде прописа Градске општине;

28) уређује и обезбеђује употребу имена, грба и другог симбола Градске општине;

29) извршава прописе и опште акте Града и Градске општине;

30) обавља и друге послове од непосредног интереса за грађане, у складу са законом, Статутом Града другим прописима Града и овим статутом.

Одређивање и исказивање приоритетних области финансирања буџетских корисника полазна је основа за израду предлога финансијског плана за наредни период.

Опис планиране политике локалне власти првенствено налазимо у Плану развоја Града Пожаревца за период од 2023. до 2030. године („Службени гласник Града Пожаревца“ број 7/23).

Главни правци и могућности деловања у Градској општини Костолац:

- **Добар географски положај** (близина Београда, близина коридора IV, VII и X, и повезаност са њима), а посебно чињеница да се налази на Дунаву, представља битну конкурентну предност Градске општине Костолац коју би требало искористити у погледу стварања повољних услова за привлачење инвеститора према постојећој индустријској зони, развој пољопривреде, туризма, развој људских ресурса.

- **Одрживи развој уз очување природних ресурса** - У Градској општини Костолац од природних ресурса највише се искоришћавају угаљ и пољопривредно земљиште, али он поседује и друге потенцијале на којима може градити свој будући развој (алтернативни извори енергије-ветар, сунце). С друге стране истовремено, постојећи велики загађивачи у окружењу, неадекватне депоније и постојање дивљих депонија, прекомерна употреба ђубрива, загађује животну средину и угрожава изворишта воде и остале природне ресурсе. Као неопходност намеће се потреба за ширењем топлификационе мреже, реконструкцијом постојећих и изградњом нових постројења за прераду воде за пиће уз смањење губитака, проширењем канализационе мреже, санацијом, затварањем и рекултивацијом постојеће депоније и налажењем одрживог решења за прикупљање и одлагање отпада, као и изградња система за пречишћавање отпадних вода. Такође је потребно радити на едукацији и подизању свести грађанства о

потреби заштите животне средине и природних ресурса уз поштовање принципа одрживог развоја.

- **Пољопривреда и традиција у пољопривредној производњи**, представља такође велику могућност за развој Градске општине Костолац. Неколико фактора утичу на недовољну конкурентност пољопривредне производње - уситњеност земљишта, релативно застарела механизација, недовољна примена савремене праксе у пољопривредној производњи, као и зависност од климатских услова. Све ово указује на потребу за инвестирање у пољопривредну инфраструктуру (нпр. изградња система за наводњавање), удруживање индивидуалних пољопривредних произвођача ради заједничког наступа на тржишту, као и подизање нивоа образовања у примени нових технологија из области пољопривредне производње.

- **Успоравање миграције и запошљавање младих кадрова**. Миграцијама (ка већим градовима и иностранству) нарочито из сеоских подручја, живот на селу замире. Уопштено, рурална популација је стара и смањује се број становништва овог подручја. Образован и стручни кадар одлази у веће градове у потрази за запослењем као и у иностранство, што доводи у питање функционисање руралног подручја. Из наведених разлога потребно је дефинисати потпуно нову политику коју ће пратити сет активних мера усмерен ка: привлачењу инвеститора који ће запошљавати локалне кадрове, обнављање кадрова по јавним предузећима и установама, субвенције за нове бизниси и samozapošljavanje и активна политика усмерена ка младим професионалцима са породицама који желе да раде и живе у Костоцу.

- **Брига о деци и породици и помоћ старима**. Град Пожаревац и Градску општину Костолац карактерише изражен процес прогресивног старења становништва и негативан природни прираштај. Овај процес условља низ проблема везаних за старију популацију. Све је већи број старачких домаћинстава, старије особе нису у могућности да задовоље своје основне егзистенцијалне потребе, а немају ни адекватну здравствену заштиту. Због тога посебну пажњу треба усмерити на предузимање мера за подизање квалитета заштите старих особа у Граду Костоцу, како у градском тако и у сеоском подручју. Такође Градска општина Костолац је суочена и са одређеним проблемима који су везани за категорију деце и породице, а који се сусрећу и на републичком нивоу: сиромаштво, проблеми везани за образовање, незапосленост, здравствени проблеми, насиље над децом и други. У решавању ових проблема потребно је ослоњити се на већ постојеће ресурсе али и радити на стварању нових капацитета којима би се одговорило на потребе ове популације како би се проблеми свели на најмању могућу меру. Смањење сиромаштва, унапређење образовања и информисаности, унапређење здравља све деце, младих и породица, унапређење положаја деце и омладине ометене у развоју, заштита права деце без родитељског старања, заштита деце, младих и чланова породице од злостављања и смањење антисоцијалног понашања деце и младих, представљају основне правце деловања заједнице.

- **Богата културна баштина и развој туризма**. Богата културна баштина, бројни културно-историјски споменици (од којих неки представљају културно и туристичко благо националних размера-Виминацијум), традиционалне културне манифестације представљају значајан потенцијал за развој туризма на подручју Градске општине Костолац. С тим у вези стварају се могућности за отварање нових радних места и развој привреде и других услужних делатности. С друге стране, да би се ови потенцијали у

потпуности могли искористити, потребно је радити на развијању туристичке инфраструктуре као пратећег сегмента у развоју туризма (проглашење туристичких лучких подручја, изградња рецептивних објеката), као и на менаџменту и маркетингу града.

Дакле, у циљу јасног дефинисања концепта и основног правца развоја Пожареваца и Костолаца, Град Пожаревац је у виду Стратегије одрживог развоја одредио средњорочни план развоја, који је у континуитету са ранијом визијом и приоритетима.

Фокус важеће Стратегије усмерен је на одрживи друштвено-економски процес кроз унапређење три основна приоритета развоја:

1. инфраструктуре и заштите и унапређења животне средине

2. привредног развоја

3. друштвеног развоја

У оквиру сваког приоритета детаљније су дефинисани начини достизања истог, тј. дефинисане су тачне активности помоћу којих ће се остварити постављени циљ.

1. Инфраструктура и заштита животне средине

Основ развоја сваке локалне самоуправе представљају планска документа, развијена инфраструктура уз одрживи развој. У складу са наведеним, планирано је, у наредном периоду, достићи квалитетан и континуиран развој инфраструктуре и то: доношење недостајуће урбанистичке документације; побољшање квалитета живота грађана кроз повећање мобилности грађана и повезаности Пожареваца и Градске општине Костолац са регионом; унапређење и развој инфраструктурних капацитета.

2. Привреда

У оквиру овог приоритета, различитим пројектима и активностима, као и уз помоћ различитих партнерских организација, радиће се на побољшању услова за развој привреде. Градска општина Костолац би требало да подстиче унапређење локалних политика економског развоја кроз различите програме подршке и подстицаја. Један од постављених циљева јесте и унапређење индустријско-привредне пословне инфраструктуре, развој пољопривредне производње и побољшања конкурентности исте. Незаобилазан и велики потенцијал Градске општине Костолац јесте даљи развој туризма као привредне гране, кроз достизање вишег нивоа туристичке инфраструктуре, боље видљивости свих туристичких потенцијала, развијање различитих туристичких производа, као и кроз квалитетније повезивање на нивоу Региона и већу искоришћеност Дунава као главне речне европске магистрале.

3. Друштвени развој

Одговорност према грађанима Градска општина Костолац је показала тако што је као важан део унапређења квалитета живота суграђана одредила унапређење и побољшање социјалне политике, побољшање живота социјално угрожених категорија, унапређење социјалне заштите осетљивих друштвених група. Такође, одређени су пројекти који ће унапредити примарну здравствену заштиту, услове образовања и школовања деце, као и унапређење развоја спорта и услова за бављење спортом на територији Градске општине Костолац.

IV ПРОЦЕНА ПРИХОДА И ПРИМАЊА И РАСХОДА И ИЗДАТАКА ЗА 2024. И НАРЕДНЕ ДВЕ ФИСКАЛНЕ ГОДИНЕ

Полазна основа за планирање обима буџета Градске општине Костолац за 2024.годину је утврђени лимит расхода из Упутства за припрему Одлуке о буџету Града Пожаревца за 2024.годину и пројекција за 2025. и 2026.годину број 03-40-1507/2023 од 07.07.2023.године. Обим буџета Градске општине Костолац за 2024.годину утврђен је у износу од 271.000.000,00 динара

Табела-Пројекција прихода и примања у периоду од 2024. до 2026. године

у 000 динара

ПРИХОДИ И ПРИМАЊА	Остварење		Процена		Пројекција	
	2022 - извор 01 и 13 буџет	2022 - остали извори	2023 - извор 01 и 13 буџет	2023 - остали извори	2024 - извор 01 буџет	2024 - остали извори
1. Порески приходи	0	0	0	0	0	0
2. Непорески приходи	323.682	4.560	340.000	5.035	271.000	0
Трансфери од других нивоа власти	323.682	4.560	340.000		271.000	0
Приходи од продаје добара и услуга		1.202		1.500		0
Добровољни трансфери од физичких и правних лица		15		35		0
Мешовити и неодређени приходи		3.343		3.500		0

Потребно је напоменути да у пројекцију прихода и примања за 2024. годину нису укључени приходи од донација, као ни евентуални трансфери од надлежних Министарства (средства која надлежна Министарства одобравају за реализацију пројеката по конкурсима).

Приходи чија је намена утврђена посебним законима такође нису укључени у овом тренутку у пројекцију прихода, из разлога што је у овој години дошло до промене законских прописа који дефинишу ниво наменских прихода а с обзиром да је извршење истих везано и за наменске издатке, исти ће бити накнадно укључени тек када се утврди њихов реално остварив ниво.

Процена средстава из ранијих година која ће остати неутрошена такође није укључена, а већином се односи на преузете обавезе.

Табела-Пројекција расхода и издатака у периоду од 2024. до 2026. године

у 000 динара

РАСХОДИ И ИЗДАЦИ (у 000 динара)	Остварење		Процена		Пројекција	
	2022-буџет	2022-остали извори	2023-буџет	2023-остали извори	2024-буџет	2024-остали извори
Укупни расходи и издаци (1+2+3)	326.661					0
1. Текући расходи (1.1+...+1.7)	210.578					0
1.1. Расходи за запослене	43.073				69.513	0
1.2. Коришћење роба и услуга	126.862				141.472	0
1.3. Отплата камата	0	0	0	0	0	0
1.4. Субвенције	0	0	0	0	0	0

1.5.Донације,дотације и трансфери	0	0	0	0	0	0
1.6.Социјално осигурање и социјална заштита	210			0	210	0
1.7.Остали расходи	40.433				52.780	0
1.8.Средства резерве	0				7.025	0
2.Издаци за нефинансијску имовину	116.083				0	0
2.1.Основна средства	116.083				0	0
2.2.Залихе	0	0	0		0	0
2.3.Природна имовина	0	0	0		0	0
3.Издаци за отплату главнице и набавку финансијске имовине	0	0	0		0	0
3.1.Отплата главнице	0	0	0		0	0
3.2.Набавка домаће финансијске имовине	0	0	0		0	0
Укупни расходи и издаци (1+2+3)					271.000	0

**У ОБИМ СРЕДСТАВА КОЈИ МОЖЕ ДА САДРЖИ ПРЕДЛОГ
ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА ДИРЕКТНОГ КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ
СРЕДСТАВА ЗА 2024. ГОДИНУ, СА ПРОЈЕКЦИЈАМА ЗА НАРЕДНЕ ДВЕ
ФИСКАЛНЕ ГОДИНЕ**

Имајући у виду величину потребног фискалног прилагођавања, у овом упутству утврђују се смернице за планирање појединих категорија расхода и издатака, као и ограничења расхода и издатака корисника буџетских средстава.

Приликом утврђивања лимита расхода и издатака за сваког буџетског корисника, пошло се од важеће организационе, функционалне и програмске структуре, надлежности корисника. Исти су реално планирани, у складу са законом, односно узимајући у обзир извршење расхода и издатака у протеклом периоду и пројекције извршења расхода и издатака до краја 2023. године, остварене учинке програма као и планиране политике у наредном периоду.

Ограничења расхода по корисницима буџетских средстава постављена су на извору финансирања 01 - Општи приходи и примања буџета.

Лимити за текуће расходе (расходи на класи 400000-Текући расходи), дати су у следећој табели:

Раздео	Глава	Назив корисника	Лимити расхода – пројекција за 2024. годину
1.	1.	Скупштина Градске општине Костолац	20.140.800,00
		Текући расходи	20.140.800,00
2.	1.	Председник Градске општине Костолац	12.908.690,00
		Текући расходи	12.908.690,00
3.	1.	Веће Градске општине Костолац	16.328.938,00
		Текући расходи	16.328.938,00
4.		Управа Градске општине Костолац	221.621.572,00
4.	1.	Управа Градске општине Костолац	146.716.398,00
		Трошкови администрације	41.855.331,00
		Стални трошкови	8.817.879,00
		Текући расходи – услуге и материјали	36.158.242,00

		Накнаде за социјалну заштиту из буџета	210.000,00
		Дотације НВО - конкурси	52.000.000,00
		- Дотације за спортска удружења	40.000.000,00
		- Дотације верским заједницама	2.000.000,00
		- Дотације НВО и КУД-ови	8.000.000,00
		- Дотације пензионерским организацијама	2.000.000,00
		Остали расходи	650.000,00
		Средства резерве	7.024.946,00
4.	2.	Месне заједнице – текући расходи	6.000.000,00
4.	3.	Установа Центар за културу Костолац	68.905.174,00
		Укупно:	271.000.000,00

VI СМЕРНИЦЕ ЗА ПРИПРЕМУ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА ДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА

Предлози финансијских планова попуњавају се на основу достављеног обима средстава. Од буџетских корисника очекује се да одговорно и у складу са својим потребама, као и могућностима укупног буџетског оквира делотворно распореде предложени обим средстава по програмима, програмским активностима и пројектима.

Укупан збир предлога не сме да прелази укупан предложени обим средстава додељен буџетском кориснику.

Уколико се услед доношења нових прописа укаже потреба за активностима, односно услугама које нису постојале у буџетима претходних година, а изискују повећање финансијских средстава потребних за њихову реализацију, буџетски корисник је у обавези да детаљно образложи да се ради о новим активностима, односно услугама за које је потребно обезбедити средства изнад лимита утврђених овим Упутством. Уколико корисник има потребе за додатним програмом, текућим активностима и/или пројектима, чије остварење премашује износ предложеног обима буџетских средстава, посебно ће те програме, текуће активности и/или пројекте исказати као захтев за додатно финансирање.

У процесу планирања средстава, мора се поштовати исказивање прихода и примања, односно расхода и издатака на основу система јединствене буџетске класификације, у складу са стандардним класификационим оквиром утврђеним у Правилнику о стандардном класификационо оквиру и контном плану за буџетски систем („Службени гласник РС“ број 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021, 66/2021, 130/2021, 144/2022 и 26/2023).

Приликом планирања и припреме предлога финансијског плана, потребно је имати у виду следеће параметре:

1. Планирање масе средстава за плате запослених у 2023. години и осталих расхода на групи конта 41 – Расходи за запослене

1. Законско уређење плата

Плате запослених у јавном сектору уређене су Законом о систему плата запослених у јавном сектору („Службени гласник РС”, број 18/16, 108/16, 113/17, 95/18, 86/19, 157/20 и 123/21).

Плате запослених код корисника буџета локалне власти уређене су и у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС”,

бр. 62/06...113/17 - др.закон), Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата именованих и постављених лица и запослених у државним органима („Службени гласник РС”, бр. 44/08 - пречишћен текст, 2/12, 113/17-др.закон и 23/18, 95/18- др. закон, 86/19-др.закон, 157/20-др.закон и 123/21- др.закон).

Приликом обрачуна и исплате плата за запослене у предшколским установама и другим јавним службама (установе културе) примењује се Уредба о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС”, бр. 44/01...157/20- др.закон, 19/21, 48/21 и 123/21-др.закон).

2. Законом уређена основица за обрачун плата

Приликом обрачуна и исплате плата запослених код корисника буџета локалне власти примењују се основице према закључцима Владе Републике Србије, до почетка примене одредаба Закона о систему плата запослених у јавном сектору.

3. Планирање масе средстава за плате за 2024. годину

Средства за плате задржана су на нивоу средстава планираних Одлуком о буџету Града Пожаревца за 2023. годину, а евентуална корекција износа планираних средстава за плате извршиће се у току буџетске процедуре на основу ревидиране Фискалне стратегије, Закона о буџету Републике Србије за 2024. годину и процене потребних средстава за расходе за запослене за 2024. годину.

Средства за плате се планирају на бази броја запослених који раде, а не систематизованог броја запослених.

Уколико локална власт не планира у својим одлукама о буџету за 2024. годину и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на начин како је наведено, министар надлежан за послове финансија може привремено обуставити пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са наведеним ограничењем.

Министар надлежан за послове финансија ближе ће уредити начин и садржај извештавања о броју запослених на неодређено и одређено време у 2024. години.

Средства која су била планирана за новозапошљавање у 2024. години не могу се користити за повећање плата запослених који већ раде.

Као и у претходним годинама, и у буџетској 2024. години не би требало планирати обрачун и исплату поклона у новцу, божићних, годишњих и других врста награда, бонуса и примања запослених ради побољшања материјалног положаја и побољшања услова рада предвиђених посебним и појединачним колективним уговорима, за директне и индиректне кориснике буџетских средстава локалне власти, као и друга примања из члана 120. став 1. тачка 4. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17- УС, 113/17 и 95/18-аутентично тумачење) осим јубиларних награда за запослене који су то право стекли у 2024. години и новчаних честитки за децу запослених.

Такође, у 2024. години не могу се исплаћивати запосленима код директних и индиректних корисника буџетских средстава локалне власти, награде и бонуси који према међународним критеријумима представљају нестандартне, односно нетранспарентне облике награда и бонуса.

Приликом исказивања потребних средстава за исплату јубиларних награда неопходно је извршити обухват свих запослених који стичу право у 2024. години.

У образложењу предлога финансијског плана буџетског корисника неопходно је навести списак запослених са обрачуном за исплату јубиларне награде. Запосленима за које се у току године испостави да имају право на исплату јубиларне награде, а нису на

списку запослених у предлогу финансијског плана буџетског корисника, исплата јубиларне награде извршиће се обезбеђењем средстава прерасподелом у оквиру буџетског корисника.

Остале економске класификације у оквиру групе 41 - Расходи за запослене, планирати крајње рестриктивно.

Табеларни прикази:

Локална власт је у обавези да у одлуци о буџету за 2024. годину, у делу буџета који садржи норме битне за извршење буџета, у посебној одредби исказе број запослених на неодређено и одређено време, за које су у буџету локалне власти обезбеђена средства.

Уколико се изменама или допунама Одлуке о буџету локалне власти мењају подаци достављени у Прилогу 1, неопходно је доставити измењене (допуњене) табеле са образложењем и документацијом која потврђује да је било неопходно извршити одређене промене у односу на усвојену Одлуку о буџету.

Прилог 1.

Табела 1. је табела са податком о броју запослених у 2022. години и планираним бројем запослених у 2023. години, по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима финансирања.

Табела Т1 се аутоматски попуњава подацима из табела Т1.1, Т1.2 и Т1.3 које је потребно попунити.

- Т1 – Укупан број запослених чије се плате финансирају из свих извора на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.1 - Број запослених чије се плате финансирају из извора 01 на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.2 – Број запослених чије се плате финансирају из извора 04 на економским класификацијама 411 и 412;
- Т1.3 – Број запослених чије се плате финансирају из извора 05-08 на економским класификацијама 411 и 412.

Табеле Т1.1, Т1.2 и Т1.3 попуњавају се тако што се попуњавају колоне "број запослених на неодређено време" и "број запослених на одређено време" по корисницима и то само у редовима са празним ћелијама. Осенчене ћелије се не попуњавају.

Указујемо да је обавезно да образложење Одлуке о буџету садржи *Табелу 2* (у Прилогу 1. Упутства), у којој је неопходно попунити, упоредо по корисницима буџета локалне власти, на економским класификацијама 411 и 412, по изворима, следеће:

- маса средства за плате исплаћена за период I-X у 2023. години и планирана пројекција за период XI-XII у 2023. години у складу са одредбама члана 43. Закона о буџету Републике Србије за 2023. годину
- планирана средства за плате за 2024. годину.

Приликом попуњавања Табеле 2. попуњавају се само колоне са масом средстава за плате по корисницима и изворима, тако што се уноси износ масе средстава само у редовима са празним ћелијама, а осенчене ћелије се не попуњавају. Колоне са бројем запослених се аутоматски попуњавају подацима из табеле Т1.

Табела 3. је табела са бројем запослених чије се плате исплаћују из буџета са осталих економских класификација.

Табела 4. представља приказ планираних и исплаћених средстава у 2023. години и планираних средстава у 2024. години на економској класификацији 416, као и

пратећи број запослених по овом основу. Напомињемо да се у овој табели приказују планирана/исплаћена средства за јубиларне награде и/или по другом основу, при чему је потребно у табели нагласити који је основ у питању (награде и сл.).

Табела 5. односи се на преглед броја запослених и средства за плате у 2024. години по звањима и занимањима у органима јединица локалне власти, а у којој је потребно унети коефицијенте, додатке за минули рад, додатке за прековремени рад и приправност и број запослених у органима и организацијама локалне власти.

Табела 6. односи се на преглед исплаћених средстава на економским класификацијама 413-416 у 2023. години, као и планираним средствима у 2024. години.

Штампани формат табела Прилога 1- Преглед броја запослених и средстава за плате, потребно је да има печат и потпис одговорног лица као и број телефона.

Градска општина Костолац, не може планирати средства за плате за број запослених који је већи од обезбеђених средстава у буџету јединице у складу са одредбама Закона о буџету за 2024. годину.

Одлуком о буџету се не врши одобравање новог запошљавања, већ се исто врши искључиво у складу са важећим законским прописима који регулишу област запошљавања у јавном сектору.

2. Планирање расхода на групи конта 42, 45 и 48

У оквиру групе конта 42 потребно је учинити максималне напоре и остварити уштеде у односу на средства предвиђена за ове намене у 2023. години.

Уштеде у оквиру групе конта 42 требало би предвидети, пре свега, у оквиру економских класификација 422 – Трошкови путовања, 423 – Услуге по уговору и 424 – Специјализоване услуге, а настојати да се не угрози извршавање сталних трошкова (421 – Стални трошкови) тако да је приликом планирања расхода у оквиру ове групе конта, потребан крајње реалан приступ, имајући у виду одредбе Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама.

Износ средстава за сталне трошкове (економска класификација 421) планира се на основу шестомесечног извршења ових расхода у 2023. години и очекиваног нивоа сталних трошкова до краја године, увећаног за пројектовану инфлацију за 2024. годину – 4,9%.

Препорука је да буџетски корисници у буџетској процедури преиспитају и потребу смањења других накнада за рад, које нису обухваћене Законом (уговори о делу, привремено повремене послови и др), а све у циљу великих потреба фискалног прилагођавања.

Потребно је да директни буџетски корисници преиспитају оправданост постојања и плаћања накнада за рад чланова великог броја комисија и великог броја заседања истих.

Неопходно је да индиректни корисници преиспитају ангажовање лица ван радног односа по различитим основама, а за послове за које у својој установи имају запослена лица на неодређено време.

Угоститељске услуге и трошкове репрезентације, као чисте дискреционе расходе, планирати уз максималну штедњу и одговорност.

Средства за текуће одржавање опреме и објеката (425-Текуће поправке и одржавање) планирају се по приоритетима.

Средства планирана у оквиру ове групе конта требало би да садрже и износе средстава за које је локални орган управе надлежан за финансије дао сагласност у складу са Уредбом о критеријумима за утврђивање природе расхода и условима и начину прибављања сагласности за закључивање одређених уговора који, због природе расхода, захтевају плаћање у више година.

Субвенције (група конта 45) у 2024. години планирати тако да је неопходно преиспитати све програме по основу којих се додељују субвенције.

Приликом планирања средстава за субвенције и њихових намена посебно би требало имати у виду све прописе који се тичу контроле државне помоћи.

Остале расходе (група конта 48), требало би планирати имајући у виду да се услед недовољног износа средстава на економској класификацији 483 – Новчане казне и пенали по решењу судова, иста повећава смањењем осталих економских класификација, на којима је, због наведеног, неопходно прилагодити преузимање обавеза, како би се на тај начин спречило стварање доцњи.

Средства која се планирају на економској класификацији 481 - Дотације невладиним организацијама, потребно је да се посебно, на аналитичан и детаљан начин искажу расходи путем дотација, односно средства која се планирају у наредној години морају бити распоређена по областима усклађеним са програмском структуром.

У циљу транспарентнијег приказивања средстава намењених за финансирање редовног рада политичких субјеката, у складу са Законом о финансирању политичких активности потребно је, у опису апропријације економске класификације 481 -Дотације невладиним организацијама, посебно исказати средства за наведену намену.

Приликом исказивања потребе за додатним средствима, која превазилазе оквире и смернице овог Упутства, у Предлогу финансијског плана неопходно је да корисник буџетских средстава наведе детаљно образложење за финансирање. Поред образложења неопходно је за појединачни трошак (четврти ниво економске класификације) попунити и Прилог 4 – Образац захтева за обезбеђивање средстава у буџету.

3. Финансијска помоћ Европске уније (ИПА I и ИПА II)

Један од извора финансирања пројеката на локалном нивоу је и финансијска помоћ Европске уније, у оквиру спровођења помоћи према правилима инструмента претприступне помоћи (ИПА II и ИПА III), а у складу са Законом о потврђивању Оквирног споразума између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА II), („Службени гласник РС – међународни уговори“, број: 19/14) и Закона о потврђивању Оквирног споразума о финансијском партнерству између Републике Србије и Европске комисије о правилима за спровођење финансијске помоћи Европске уније Републици Србији у оквиру инструмента за претприступну помоћ (ИПА III) („Службени гласник РС – међународни уговори“, број :6/22 од 12.децембра 2022.године).

На основу финансијских споразума потписаних између Владе Републике Србије и Европске комисије, који се односе на спровођење пројеката претприступне помоћи неопходно је обезбедити одговарајући износ средства националног учешћа.

Директни корисници средстава буџета локалне власти, у случају када су крајњи корисници програма и пројекта инструмента претприступне помоћи, дужни су да обезбеде износ националног учешћа према правилима уговарања и набавки које дефинише и објављује Европска комисија за спровођење спољних акција (тзв. PRAG правила).

Процедуру јавних набавки спроводи Тело за уговарање (Министарство финансија - Сектор за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ).

У моменту планирања финансијских средстава намењених за национално учешће на локалном нивоу у оквиру одобрених пројеката и програма, потребно је поштовати следећа правила:

- Корисници буџетских средстава одговорни су за правилно планирање, у складу са предвиђеном динамиком спровођења, износа расхода и/или издатака за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ;
- Буџетски корисници, који не испланирају довољан износ средстава за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ, морају да изврше преусмеравање средстава са других својих апропријација и/или програма ;
- Средства планирана за финансирање учешћа Републике Србије у спровођењу финансијске помоћи ЕУ не могу се користити у друге сврхе;
- Имајући у виду да је реализација годишњег ИПА програма вишегодишња и да се не подудара са националном буџетском годином, потребно је распоредити опредељена средства из једне године буџета ЕУ у неколико година буџета Републике Србије у складу са Планом јавних набавки и уговором дефинисаном динамиком спровођења;
- Буџетски корисници расходе и/или издатке планирају у оквиру шифре пројеката и програма за које је предвиђено финансирање из извора 01 – општи приход буџета (за део којим се финансира национално учешће).
- У складу са Оквирним споразумима, Република Србија мора да обезбеди средства за надокнаду нерегуларно утрошених средстава (као последицу неправилности или превара), у случају када није могуће наплатити настале дугове, па у складу са наведеним буџетски корисници планирају расходе и/или издатке на име покрића надокнаде нерегуларно утрошених средстава у складу са процењеном вредношћу исте (која је настала као последица неправилности или превара), а у случају када није могуће наплатити настале дугове, на економској класификацији 485 - Накнада штете за повреде или штету нанету од стране државних органа, у оквиру шифре програма и пројекта.
- У случају да су буџетски корисници потписници уговора о бесповратним средствима (грантова) одговорни су и за планирање трошкова на извору 01 на име насталих нерегуларности.
- Приликом планирања средстава за национално учешће не треба у предлогу финансијских планова урачунавати трошкове ПДВ .
- Буџетски корисници одговорни су и за планирање трошкова на извору 01 на име камата због кашњења у плаћању и пенала/казни које настају приликом спровођења програма и пројекта.
- За уговоре о радовима, у случају да је потребно да се обезбеде средства на име трошкова за додатне и/или непредвиђене радове, неопходно је да буџетски корисници планирају већи износ националног учешћа, у складу са процењеном вредношћу додатних и/или непредвиђених радова.

□ За FIDIC уговоре о радовима неопходно је да у 2024. години буџетски корисници планирају средства на извору 01 за покриће трошкова комисије за решавање спорова.

- □ У складу са релевантним финансијским споразумима и Планом јавних набавки Сектора за уговарање и финансирање програма из средстава ЕУ Министарства финансија, као и у складу са уговором дефинисаном динамиком спровођења, буџетски корисници локалне власти у обавези су да обезбеде средства националног учешћа.

4. Смернице за исказивање издатака за капиталне пројекте

Класа 5 – Издаци за нефинансијску имовину

Набавке административне, канцеларијске опреме, аутомобила и осталих основних средстава за рад, потребно је планирати уз максималне уштеде само за набавку неопходних средстава за рад.

Неће се извршити плаћање из буџета Градске општине Костолац за набавку опреме која није планирана финансијским планом на почетку године и није прецизно наведена у образложењу. Приликом планирања потребно је информисати се о свим алтернативним изворима финансирања као што су: сопствени приходи, конкурси и фондови међународних организација, републичких органа и других донатора.

У циљу ефикасног планирања, важно је да корисници расходе за текуће поправке и одржавање зграда, објеката и опреме (за молерске, зидарске радове, поправке електронске и електричне опреме, замена санитарнија, радијатора и сличне послове), којима се чува употребна вредност зграда, објеката и опреме у стању које је било у тренутку изградње, односно реконструкције и којима се не увећава њихова инвестициона вредност планирају на апропријацији економске класификације 425 - Текуће поправке и одржавање, док се средства за капитално одржавање (значајни, дугорочни радови на реновирању и унапређењу постојећих објеката и опреме, адаптација, реконструкција, санација и др.) планирају на контима класе 5.

Приликом исказивања потребе за додатним средствима за инвестиционим улагањима у оквиру класе 5-Издаци за нефинансијску имовину, неопходно је попунити Прилог 4-Образац захтева за обезбеђивање средстава у буџету.

Капитални пројекти

Капитални пројекти су пројекти изградње и капиталног одржавања зграда и грађевинских објеката инфраструктуре од интереса за Републику Србију, односно локалну власт укључујући услуге пројектног планирања које је саставни део пројекта, обезбеђивање земљишта за изградњу, као и пројекти који подразумевају улагања у опрему, машине и другу нефинансијску имовину, а у функцији су јавног интереса.

Приликом планирања и реализације капиталних пројеката требало би увек имати у виду период који је потребан за реализацију пројеката и динамику плаћања која прати исти, те сходно наведеном, размотрити могућност вишегодишњег финансирања истих, а у циљу спречавања оптерећења буџета.

Капитални пројекти планирају се и укључују у буџет у складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима („Службени гласник РС“, бр. 51/19).

У овој области, Град Пожаревац је као једна од одабраних локалних самоуправа, од Сталне конференције градова и општина у оквиру Програма ЕУ Exchange 6 добио стручну подршку за унапређење планирања и буџетирања капиталних пројеката, на чијим је радионицама током 2022. и 2023. године презентован цео процес предлагања, рангирања и укључивања капиталних пројеката у буџет.

Предлог захтева за финансирање капиталних пројеката у буџет Града Пожаревца за буџетску 2024. и наредне две фискалне године (пројекти чија је вредност изнад 10.000.000,00 динара са пдв-ом) доставља се на Обрасцу-Захтев за финансирање капиталног пројекта, који чини саставни део предлога финансијског плана.

У складу са одредбама Уредбе о управљању капиталним пројектима, образован је Тим за координацију процеса планирања и буџетирања капиталних пројеката Града Пожаревца и Комисија за капиталне инвестиције Града Пожаревца.

Дана 27.06.2023. године Тим за координацију процеса планирања и буџетирања капиталних пројеката Града Пожаревца доставио је инструкције за предлагање капиталних пројеката у 2024. години и наредне две фискалне године свим корисницима буџетских средстава. Рок за достављање предлога са образложењем и попуњеним Образцем захтева за финансирање капиталног пројекта је 01.08.2023. године.

Тим за координацију процеса планирања и буџетирања капиталних пројеката Града Пожаревца извршиће обраду и селекцију достављених предлога капиталних пројеката који су у потпуности спремни за реализацију и испуњавају све услове наведене у обрасцу, а након тога, Комисија за капиталне пројекте Града Пожаревца извршиће оцењивање и рангирање истих.

Неопходне је да попуњени Образац - Захтев за финансирање капиталног пројекта у 2024. години и наредне две фискалне године буде саставни део и Предлога финансијског плана буџетског корисника за 2024. годину.

Приликом приказивања издатака за капиталне пројекте у буџету за 2024. годину и наредне две године, потребно је приказати не само оне капиталне пројекте који ће бити започети и реализовани у 2024. години, већ и оне који су започети у претходним годинама а чија је реализација у току и при томе навести све релевантне податке везане за исте (годину почетка финансирања, годину завршетка финансирања, укупну вредност пројекта, изворе финансирања, тј. приходе из буџета, трансфере од других нивоа власти итд.).

Сходно томе, сви корисници буџета су у обавези да искажу капиталне пројекте чија је реализација у току на Обрасцу за капиталне пројекте чија је реализација у току (прилог 5), ради реалне процене преузетих обавеза из ранијих година.

Приликом припреме Предлога Финансијских планова и планирања средстава за капиталне пројекте, обавезно је попуњити:

- Прилог 5 – Образац за капиталне пројекте чија је реализација у току
- Прилог 6 – Образац-Захтев за финансирање капиталног пројекта

5. Расходи који се финансирају из сопствених и осталих извора корисника

Ови расходи морају бити у висини реално процењеног остварења ових прихода у 2023. и наредне две године, односно мора постојати равнотежа између планираних прихода и планираних расхода. За кориснике је исказивање расхода који се финансирају из других извора који нису буџетски (сопствени приходи, приходи од донација, средства од Министарстава и др.) посебно важно, обзиром да су у складу са Законом о буџетском систему, предвиђене посебне апропријације у Одлуци о буџету из наведених извора финансирања. Услов за коришћење остварених сопствених прихода за одређену намену је да је расход планиран у буџету.

Законом о буџетском систему је уређено да одредбе закона којима се уређује, коришћење и расподела сопствених прихода које остваре установе основане од стране локалне власти, над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава,

врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања, престају да важе кад се за то створе технички услови.

Полазећи од тога да је законодавац оставио могућност да установе до даљњег могу да користе сопствене приходе у складу са законом, надлежни орган требало би да преиспита основаност и оправданост постојања рачуна сопствених прихода индиректних корисника буџетских средства (установе културе, спорта и сл.) у случају када коришћење и расподела тих прихода није уређена посебним законима.

Напомињемо да приликом израде Нацрта Одлуке о буџету Градске општине Костолац за 2024. годину, утврђени обим средстава, односно укупан износ расхода и издатака буџетских корисника може бити коригован, уколико дође до измена одређених прописа, до промена у пројекцијама за следећу и наредне две године.

Буџетски корисници биће благовремено обавештени о свим корекцијама, а сва неопходна усклађивања вршиће се у току буџетске процедуре на основу Фискалне стратегије и измена и допуна Закона о буџетском систему у сарадњи са корисницима.

6. Садржај захтева буџетског корисника-предлога финансијског плана корисника буџетских средстава

Финансијски план је Законом дефинисан акт буџетског корисника, који корисници буџетских средстава израђују на основу упутства за припрему буџета, у складу са смерницама за израду средњорочних планова и пројекцијама средњорочног оквира расхода предвиђених Фискалном стратегијом. Он обавезно мора да садржи процену обима прихода и примања и обим расхода и издатака за трогодишњи период.

На основу упутства за припрему буџета, корисници буџетских средстава израђују предлог финансијског плана. Предлог финансијског плана за 2024. и наредне две године, у погледу садржине и прилога обухвата:

1) расходе и издатке за трогодишњи период, исказане по буџетској класификацији

Захтеви за финансирање попуњавају се на основу предложеног обима буџетских средстава и они обухватају све расходе и издатке и захтевају висок степен одговорности буџетских корисника за правилно и рационално распоређивање средстава.

У процесу планирања средстава, поштовати исказивање прихода и примања, односно расхода и издатака на основу система јединствене буџетске класификације, у складу са стандардним класификационим оквиром утврђеним у Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Службени гласник РС“ број 16/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021, 66/2021, 130/2021, 144/2022 и 26/2023) као и параметре дате у овом упутству.

Укупан збир свих захтева било ког буџетског корисника не сме да прелази укупан обим средстава утврђен по критеријумима датим у овим смерницама.

Уколико се услед доношења нових прописа укаже потреба за активностима, односно услугама које нису постојале у буџетима претходних година, а изискују повећање финансијских средстава потребних за њихову реализацију, буџетски корисник је у обавези да детаљно образложи да се ради о новим активностима, односно услугама за које је потребно обезбедити средства изнад лимита утврђених овим Упутством. Уколико корисник има потребе за додатним програмом, текућим активностима и/или пројектима, чије остварење премашује износ предложеног обима буџетских средстава, посебно ће те програме, текуће активности и/или пројекте исказати као захтев за додатно финансирање.

2) детаљно писано образложење расхода и издатака, као и извора финансирања

Захтеви за финансирање морају да представљају реалну процену финансијских потреба корисника буџетских средстава, као и извора средстава из којих ће се ове потребе финансирати.

С тим у вези, потребно је образложити намену и висину планираних расхода за сваку економску класификацију понаособ, навести све очекиване изворе средстава: приходе из буџета и додатне приходе директних и индиректних корисника буџетских средстава односно приходе који се остварују из додатних активности.

Такође, у овом сегменту је потребно детаљно описати и образложити сваку економску класификацију, навести правни основ за извршавање наведеног расхода, обавезно навести методологију која се користи приликом израчунавања трошкова. Писано образложење би такође требало да документује да ли захтев представља једнократни трошак или постоји потреба да се финансирање продужи.

3) родну анализу расхода и издатака

У вези увођења принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес неопходно је да надлежни орган локалне власти на годишњем нивоу донесе план поступног увођења родно одговорног буџетирања, којим ће одредити једног или више корисника буџетских средстава и један или више програма одређеног буџетског корисника за који/које ће се дефинисати (на нивоу програма и/или програмске активности) најмање један родно одговоран циљ и одговарајући показатељи/индикатори који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца.

У оквиру спровођења реформе јавних финансија, у поступку припреме и доношења Одлуке о буџету Градске општине Костолац за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину, наставља се процес унапређења програмског модела буџета кроз даље интегрисање принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес. У поступку припреме и доношења буџета за 2024. годину, корисници буџетских средстава који су већ укључени у овај процес, требало би да наставе рад на даљем унапређењу родне равноправности у складу са релевантним секторским политикама и политикама у области родне равноправности, као и у складу са родним анализама у областима у којима су сачињене, а постојеће родно одговорне циљеве и показатеље потребно је и даље унапређивати на основу искуства у досадашњој пракси.

Конкретно, за израду Одлуке о буџету Градске општине Костолац за 2024. годину, Служба за буџет и финансије у Управи Градске општине Костолац на годишњем нивоу донела је план за увођење родно одговорног буџетирања број 04-401-218/23 од 30.03.2023. године, којим су одређени корисници буџетских средстава који ће

у својим финансијским плановима дефинисати најмање један родно одговоран циљ и одговарајуће индикаторе који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца, у оквиру једног или више програма или програмских активности.

Увођење родно одговорног буџетирања у поступку припреме и доношења буџета за 2024. годину, утврђује се према Плану приказаном следећом табелом:

Редни број	НАЗИВ БУЏЕТСКОГ КОРИСНИКА	НАЗИВ ПРОГРАМА
1.	Управа Градске општине Костолац	Програм 15 - Опште услуге локалне самоуправе
2.	Скупштина Градске општине Костолац	Програм 16 - Политички систем локалне самоуправе
3.	Веће Градске општине Костолац	Програм 16 - Политички систем локалне самоуправе
4.	Установа Центар за културу Костолац	Програм 13 - Развој културе и информисања

На основу родне анализе, наведени корисници буџетских средстава, требало би да формулишу своје родно одговорне циљеве и показатеље који адекватно мере допринос циља унапређењу равноправности између жена и мушкараца/девојчица и дечака, а сви показатељи који се односе на лица требало би да буду разврстани по полу.

Овај план утврђен је као минималан у смислу обухвата буџетских корисника и програма код којих се уводи родна компонента и то тако што ће бити дефинисан најмање један родни циљ у оквиру сваког од Планом опредељених програма било на нивоу програма или програмске активности, уз настојање да се уродњавање примени на оба нивоа. Такође, уз сваки дефинисани родни циљ, обавезно је дефинисање најмање једног родног индикатора – показатеља за праћење постизања односног циља програма и/или програмске активности.

У постављању уродњених циљева и показатеља, буџетски корисници користе релевантне локалне стратешке и планске документе, а посебно Локални акциони план за унапређење родне равноправности Града Пожаревца за период од 2022-2024. године и руководе се приступом родне равноправности садржаним у националним секторским или хоризонталним документима, као што је Национална стратегија за родну равноправност 2021.-2030. године са пратећим Акционим планом.

Сви буџетски корисници подтичу се да у поступку израде програмског буџета кроз програме, програмске активности и пројекте у оквиру својих надлежности, припремају индикаторе/показатеље који се односе на лица тако да они буду разврстани по полу.

4) програмске информације

У складу са чланом 112. Закона о буџетском систему, одредбе овог закона, које се односе на програмски део буџета, примењују се у целини од доношења закона о буџету Републике Србије и одлука о буџетима локалне власти за 2015. годину.

У том смислу постоји обавеза корисника буџетских средстава да припреме предлоге финансијских планова по програмском моделу.

Јединице локалне самоуправе примењују у изради своје одлуке о буџету Упутство за израду програмског буџета, униформну програмску структуру буџета ЈЛС и документ који садржи циљеве програма и програмских активности и листу униформних индикатора.

Приликом припреме предлога финансијских планова по програмском моделу, упућујемо кориснике на Упутство за израду програмског буџета, као и Анекс 5 којим је дефинисана униформна програмска структура буџета ЈЛС за израду одлуке о буџету

ЈЛС за 2024. годину и документ који садржи циљеве програма и програмских активности и листу униформних индикатора. Ови документи и обрасци, могу се наћи на сајту Министарства финансија (www.mfin.gov.rs) а налазе се и на сајту Градске општине Костолац www.kostolac.rs делу Буџет за 2024. годину у склопу овог упутства.

Штампани формат табела Прилога 2 - Образац програма, програмске активности и пројекта, потребно је да има печат и потпис одговорног лица.

Уколико се услед нових надлежности или специфичних околности појави потреба за отварањем нове програмске активности која није део униформне програмске структуре из Анекса 5, ЈЛС упућује захтев Министарству финансија за отварање нове програмске активности. Министарство финансија разматра поднети захтев и обавештава ЈЛС да ли је нова програмска активност одобрена или одбијена. Ако је програмска активност одобрена Министарство финансија додељује шифру програмске активности и нова програмска активност постаје саставни део униформне програмске структуре из Анекса 5. ЈЛС достављају захтеве за отварање нове програмске активности на обрасцу број 1. из Анекса 5.

5) преглед примања за трогодишњи период на основу закључених споразума о зајмовима, као и оних чије је закључивање извесно у наредној фискалној години, а који представљају директну обавезу буџета Града

5) Као прилог предлога финансијског плана директни корисници буџетских средстава достављају извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године

Министарство финансија РС у мају месецу 2017. године издало је Упутство за праћење и извештавање о учинку програма.

Циљ овог упутства је да одреди начин праћења и извештавања о учинку програмског буџета државних органа и органа локалне власти - аутономних покрајина и јединица локалне самоуправе.

Програмски модел корисници буџета примењују у целости од доношења Закона о буџету Републике Србије за 2015. годину. Упутством за израду програмског буџета предвиђена је обавеза корисника буџета да прате и извештавају о учинку програма, док се овим упутством разрађују улоге и одговорности у праћењу и извештавању, као и начин коришћења информација о учинку приликом израде буџета.

Уређење праћења и извештавања представља надоградњу система за планирање и израду програмског буџета која учесницима омогућава да информације о оствареним учинцима програма користе за унапређење ефикасности и ефикасности јавне потрошње, као и квалитета јавних услуга.

Упућујемо кориснике буџетских средстава на наведено упутство, а из истог, од значаја за достављање прилога уз предлог финансијског плана - **извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године** истичемо следеће:

Полугодишњи извештај о учинку садржи:

1. износе средстава планираних за реализацију у првих шест месеци текуће фискалне године по програмима, програмским активностима и пројектима, износе средстава утрошених у првих шест месеци, као и проценат извршења по програмима, програмским активностима и пројектима;

2. преглед годишњих циљних вредности показатеља учинка, као и вредности показатеља остварене у првих шест месеци у случајевима у којима је могуће и релевантно пратити вредности на полугодишњем нивоу;

3. образложење спровођења програмских активности и пројекта у односу на постављене циљеве и планирана, односно утрошена средства у првих шест месеци.

Приликом попуњавања полугодишњег извештаја, корисник буџета означава показатеље чије вредности није могуће пратити полугодишње.

Корисници буџета локалне власти достављају локалном органу управе надлежном за финансије извештаје о учинку програма (полугодишњи и годишњи) на прописаном обрасцу који представља саставни део упутства Министарства финансија РС.

Корисници буџета локалне власти су у обавези да до 1. септембра текуће године локалном органу управе надлежном за финансије доставе извештај о учинку програма у току првих шест месеци текуће године. Информације о учинку оствареном у првих шест месеци текуће године представљају прилог предлогу финансијског плана корисника буџета за наредну годину. На тај начин је омогућено да се одлука о расподели буџетских средстава за наредну годину доноси и на основу постигнутих резултата и потрошње у текућем циклусу.

Предлог финансијског плана израдити према достављеном **МОДЕЛУ ПРЕДЛОГА ФИНАНСИЈСКОГ ПЛАНА**, и уз исти доставити попуњене и оверене следеће обавезне обрасце, прилоге и табеле:

- Прилог 1. - Преглед броја запослених и средстава за плате (Табела 1, 2, 3, 4, 5 и 6)
- Прилог 2. – Обрасци за планирање програмског буџета за 2024.годину
- Прилог 3. – Образац за полугодишњи извештај о учинку програма за 2023. годину
- Прилог 4. – Образац захтева за обезбеђивање средстава у буџету
- Прилог 5. – Образац захтева за капиталне пројекте чија је реализација у току
- Прилог 6. – Образац захтева за финансирање капиталног пројекта
- Табела – Преглед расхода и издатака према Упутству у Excel-у.

VII ПОСТУПАК И ДИНАМИКА ПРИПРЕМЕ БУЏЕТА ЗА 2024. ГОДИНУ И ПРЕДЛОГА ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАНОВА ДИРЕКТНИХ КОРИСНИКА

Припрема и доношење буџета јединица локалне самоуправе дефинисана је чланом 31. Закона о буџетском систему :

- 05. јул**–министар доставља упутство за припрему одлуке о буџету локалној власти
- 01. август**–локални орган управе надлежан за финансије доставља упутство за припрему буџета локалне власти,
- 15. септембар**–директни корисници средстава буџета локалне власти достављају предлог финансијског плана локалном органу управе надлежном за финансије за буџетску и наредне две фискалне године, који садржи извештај о учинку програма за првих шест месеци текуће године,

01. новембар – локални орган управе надлежан за финансиједоставља нацрт одлуке о буџету надлежном извршном органу локалне власти,
15. новембар – надлежни извршни орган локалне власти доставља предлог одлуке о буџету скупштини локалне власти,
20. децембар - скупштина локалне власти доноси одлуку о буџету локалне власти,
25. децембар – локални орган управе надлежан за финансије доставља министру одлуку о буџету локалне власти.

VIII НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ СЕ У ОБРАЗЛОЖЕЊУ ИСКАЗАТИ РОДНА АНАЛИЗА БУЏЕТА

У оквиру спровођења реформе јавних финансија, у поступку припреме и доношења Одлуке о буџету Градске општине Костолац за 2024. годину са пројекцијама за 2025. и 2026. годину, наставља се процес унапређења програмског модела буџета кроз даље интегрисање принципа родно одговорног буџетирања у буџетски процес. Родно одговорно буџетирање, односно увођење принципа родне равноправности у буџетски процес, подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности. Родно одговорно буџетирање помаже у остварењу алокацијске ефикасности која подразумева распоређивање средстава буџета са циљем унапређења родне равноправности, а у складу са чланом 4. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20, 118/21 и 118/21-др.закон, 138/22).

Градска општина Костолац посвећена је континуираном подизању квалитета управљања јавним финансијама које ефективно одговарају на потребе локалне заједнице. Родно одговорно буџетирање доприноси побољшању ефективности и транспарентности буџета и омогућава бољи увид у користи које жене и мушкарци имају од буџетских средстава.

Чланом 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 103/15, 72/19 и 149/20) прописано је да се одредбе овог закона које се односе на родно одговорно буџетирање примењују на буџетске кориснике у складу са годишњим планом поступног увођења родно одговорног буџетирања, а у целини до доношења буџета Градске општине Костолац за 2024. годину.

У поступку припреме и доношења буџета за 2024. годину, корисници буџетских средстава који су већ укључени у овај процес, требало би да наставе рад на даљем унапређењу родне равноправности у складу са релевантним секторским политикама и политикама у области родне равноправности, као и у складу са родним анализама у областима у којима су сачињене, а постојеће родно одговорне циљеве и показатеље потребно је и даље унапређивати на основу искуства у досадашњој пракси.

Имајући у виду да је прописани рок за примену одредаба Закона које се односе на родно одговорно буџетирање у целини до доношења буџета Градске општине Костолац за 2024. годину, препорука Министарства финансија РС је да у припреми својих финансијских планова за 2024. годину сви буџетски корисници утврде циљ чијим остварењем се очекује да буду мапиране активности из њихове надлежности са аспекта циљева утврђених прописима који уређују родну равноправност и антидискриминацију, као и да на основу тога буду одређени приоритети за родно одговорно планирање.

У постављању уродњених циљева и показатеља, буџетски корисници користе релевантне локалне стратешке и планске документе, а посебно Локални акциони план за унапређење родне равноправности Града Пожаревца за период од 2022-2024. године („Службени гласник Града Пожаревца“, број 7/22) и руководе се приступом родне равноправности садржаним у националним секторским или хоризонталним документима, као што је Национална стратегија за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године ("Службени гласник РС", број 103/2021- 4).

Послове координације активности и подршке увођењу родно одговорног буџетирања обављају одговорна лица за спровођење програма у оквиру процеса унапређења планирања и програмског буџетирања Градске општине Костолац.

IX НАЧИН НА КОЈИ ЋЕ СЕ ИСКАЗАТИ ПРОГРАМСКЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Јединице локалне самоуправе своју програмску структуру утврђују на основу Упутства за израду програмског буџета, униформне програмску структуру буџета ЈЛС и документа који садржи циљеве програма и програмских активности и листу униформних индикатора. Све ово припрема Министарство финансија у сарадњи са Сталном конференцијом градова и општина (СКГО), у складу с надлежностима ЈЛС (Анекс 5).

Да би се омогућило спровођење анализе потрошње јавних средстава и постигнутих ефеката у случајевима када се исти пројекат финансира средствима централне власти и средствима јединица локалне самоуправе, пројекат јединице локалне власти се утврђују у складу са одговарајућим пројектом у буџету Републике Србије у погледу назива и шифре пројекта. У овом случају неопходна је координација централног нивоа власти и јединице локалне самоуправе у циљу обезбеђивања једнообразне шифре и назива пројекта.

По потреби, ЈЛС утврђују додатне програмске активности и пројекте у складу са својим специфичним надлежностима и својим стратешким плановима и циљевима.

Применом униформних показатеља пружају се подаци о општим достигнућима униформних програма и програмских активности, као и статистички подаци из домена униформних програма и програмских активности. ЈЛС имају обавезу да прате и извештавају о вредностима које се мере утврђеним униформним показатељима, као део својих редовних обавеза извештавања.

Униформност програма и програмских активности и показатеља обезбеђује да ЈЛС међусобно упореде трошкове и квалитет услуга пружених грађанима у оквиру тих програма и програмских активности. Такође, та униформност програма и програмских активности и њихова усклађеност са секторима и програмима на централном нивоу, омогућује да се спроведе финансијска анализа и прате активности корисника буџета у одређеним областима на свим нивоима власти.

За униформне програме и програмске активности које спроведе, ЈЛС утврђују циљеве на основу својих стратешких планова или планова развоја. Свака ЈЛС утврђује и показатеље којима мери постизање специфичних циљева програма, програмске активности или пројекта који спроводи. Додатне инструкције о повезивању стратешког планирања и израде буџета ЈЛС и подршку у успостављању програмске структуре обезбеђује СКГО.

Основне програмске информације које се утврђују и исказују су:

1. Утврђивање програма

За програм се утврђују и исказују следећи подаци:

- Сектор (коме припада);
- Шифра;
- Назив;
- Тип;
- Сврха;
- Опис;
- Одговорно лице;
- Циљ;
- Показатељи учинка;
- Базна година;
- Вредност за базну годину и наредне три године и извор верификације за сваки показатељ учинка;
- Списак програмских активности и пројеката унутар програма.

2. Утврђивање програмске активности

За програмску активност се утврђују и исказују следећи подаци:

- Програм (коме припада);
- Шифра;
- Назив;
- Функција;
- Тип;
- Правни основ;
- Опис;
- Одговорно лице;
- Циљ;
- Показатељи учинка;
- Вредност за базну годину и наредне три године и извор верификације за сваки показатељ учинка;
- Расходи и издаци који су директно везани за програмску активност и изворе финансирања.

3. Утврђивање пројекта

За пројекат се утврђују и исказују следећи подаци:

- Програм (коме припада);
- Шифра;
- Назив;
- Функција;
- Сврха;
- Основ
- Опис;
- Одговорно лице;
- Трајање (година почетка и завршетка пројекта);
- Циљ;
- Показатељи учинка;

- Вредност за базну годину и наредне три године и извор верификације за сваки показатељ учинка
- Ознака да ли је пројекат капитални;
- Ознака да ли је пројекат IPA;
- Расходи и издаци који су директно везани за пројекат и изворе финансирања.

X ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Сви буџетски корисници и службе, имају обавезу да планирају средства за потрошњу у складу са својим надлежностима, тј. делокругом својих активности које су прописане законским одредбама из њихове надлежности.

Исто тако, сви буџетски корисници, који имају планиране донације, у својим буџетским захтевима морају да наведу законску и другу регулативу на основу које планирају исте, те да образложе њихову намену.

Приликом планирања буџетских расхода и издатака за наредну годину неопходно би било планирати посебне буџетске ставке у циљу планирања наменског трошења средстава из прихода који се остварују по посебним прописима. Уколико законске одредбе то предвиђају, потребно је усвојити посебне програме за трошење ових средстава.

Напомињемо свим буџетским корисницима и службама Градске општине Костолац да је неопходно да се придржавају инструкција датих у овом Упутству. Приликом планирања буџета, сви буџетски корисници су дужни да се придржавају начела рационалности и штедње. У оквиру ограничених средстава, буџетски корисници као приоритет требало би да планирају законске и уговорене обавезе (плате, накнаде, закључене уговоре, преузете обавезе и сл.). Нарочито скрећемо пажњу да је због реалног, истинитог и суштински исправног планирања активности свих корисника буџета Градске општине Костолац потребно да се у буџетском захтеву ставке расхода детаљно писмено образложе.

Указујемо да је Упутством Министарста финансија РС јасно дефинисано реално сагледавање расхода у складу са законом и од буџетских корисника очекује се да одговорно и у складу са својим потребама, као и могућностима укупног буџетског оквира рационално распореде предложени обим средстава, полазећи од реализације расхода и издатака у првих шест месеци текуће године и пројекцијом реализације до краја године.

Сви буџетски корисници, дужни су да доставе захтеве за буџетским средствима за 2024. и наредне две године на начин предвиђен овим Упутством. За непоштовање буџетских ограничења и садржаја буџетског захтева, као и рокова за израду и достављање захтева, предвиђене су санкције у складу са чланом 103. Закона о буџетском систему.

РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА БУЏЕТ И ФИНАСИЈЕ

